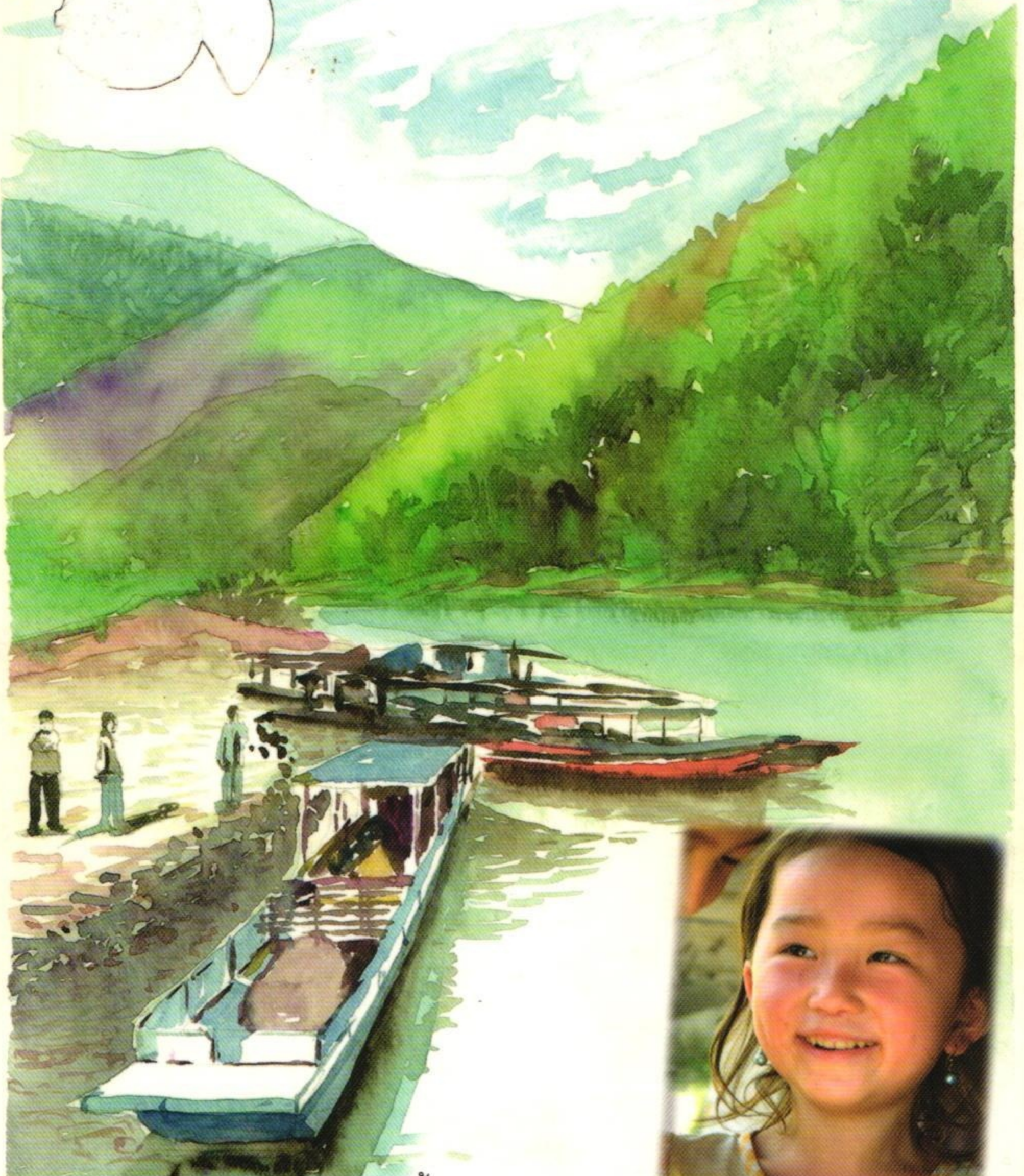

ຈຳປາບາວ ລາວຫອມ

ລາວເໝີ້ອ

ຕໍ່ໃຫ້ທ່ານເຫັນລາວມາແລ້ວຮ້ອຍຄັ້ງ
ທ່ານຈະຍັງພຣະທັບໃຈກັບໜັງສື່ເລ່ມນີ້

ຮວງກອງ ຈັນດາ

จำปาขาว ลาวหอม (ลาวเหนือ)

เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ 978-616-90232-1-0

พิมพ์ครั้งที่ 1 เดือนตุลาคม 2552

ราคา 198 บาท

ข้อมูลบรรณานุกรมของสำนักหอสมุดแห่งชาติ

รวงทอง จันดา .

จำปาขาวลาวหอม (ลาวเหนือ) -- กรุงเทพฯ : ทางช้างเผือก, 2552.

192 หน้า.

1. ลาว -- ภูมิประเทศและการท่องเที่ยว. 2. ลาว -- ความเป็นอยู่และประเพณี
I. ชื่อเรื่อง.

915.94

ISBN 978-616-90232-1-0

บรรณาธิการบริหาร

วสันต์ เตชะวงศ์ธรรม

บรรณาธิการ

แมนวาด กุญชร ณ อยุธยา

ผู้เขียน

รวงทอง จันดา

บรรณาธิการศิลปกรรม

สุชญา บินนาราวิ

ภาพสีน้ำ

กัญชาติ กุญชร ณ อยุธยา

ผู้จัดการสำนักพิมพ์

ศิริรัตน์ ศิวาลัย

สำนักพิมพ์ทางช้างเผือก

เลขที่ 63/123 ซอยราษฎร์พัฒนา 5

แขวงสะพานสูง เขตสะพานสูง กรุงเทพฯ 10240

โทรศัพท์ 02-9172533, 02-5172319 โทรสาร 02-5172319

e-mail : milkywaypress@gmail.com

พิมพ์ บริษัท ด่านสุทธาการพิมพ์ จำกัด โทรศัพท์ 02-9661600

จัดจำหน่าย บริษัท ซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด (มหาชน)

อาคารเนชั่นทาวเวอร์ ชั้นที่ 19 เลขที่ 46/87-90

ถนนบางนา-ตราด แขวงบางนา เขตบางนา กรุงเทพฯ 10260

โทรศัพท์ 02-7398000, 02-7398222, โทรสาร 02-7398356-9

<http://www.se-ed.com>

หมายเหตุสำนักพิมพ์

สำหรับคนแปลกหน้าผู้ผ่านทาง การแบกเป้เดินทางในลาวตั้งแต่ใต้จรดเหนือไม่ใช่เรื่องสะดวกสบาย

แต่การท่องไปในระยะทางนับพันกิโลบนถนนชนบทสีแดง ถนนหลวงสีดำ ล่องสายน้ำโขง อาจไม่ใช่ความมุ่งหมายเดียวของ รวงทอง จันดา เพราะการเรียนรู้วิถีชีวิต ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ตำนาน หรือการสร้างมิตรภาพที่แท้จริงระหว่างการเดินทางต่างหาก ที่ทำให้เธอ มองผู้คนและหนทางด้วยสายตาแตกต่าง และมีใช้เป็นนักเดินทางที่มักจะมองความเคลื่อนไหว เป็นวัตถุดิบในการเขียนอย่างแน่นอน

เรื่องราวบนเส้นทางมากมายหลายสายใน จำปาสัก ลาวหอม จึงเป็นการเดินทางที่เต็มเปี่ยมไปด้วยประสบการณ์แห่งมิตรภาพของชาวลาวที่ส่องสว่างอยู่ในสายตา ในคำพูด ในความคิด ในการกระทำ ทั้งยังสะท้อนภาพที่มีได้ปรุงแต่งของสงครามและการปฏิรูปพัฒนาในแต่ละยุคสมัยของประวัติศาสตร์ชนชาติลาว

วันนี้ รวงทอง จันดาในฐานะที่กำลังเดินก้าวแรกในเส้นสายตัวอักษร เธอยังเชื่อมั่นว่า การเดินทางคือการแสวงหา เชื่อว่าผู้อ่านจะได้พบเจอกับคำถามและคำตอบมากมาย โดยมีต้องไอ้โลมด้วยภาษาวรรณกรรม หรือมีต้องใช้อารมณ์โรแมนติกมาเคลือบฉาบ ในฐานะของสำนักพิมพ์ เราก็มองไว้เช่นกันว่า ผู้อ่านจะสามารถร่วมเดินทางผ่านตัวอักษรไปพร้อมๆ กับเธอ และแอบหวังด้วยว่าการเดินทางในครั้งหน้า คุณจะมองการเดินทางในลาวด้วยสายตาที่ลึกซึ้งแตกต่างไป

ด้วยมิตรภาพ

สำนักพิมพ์ทางช้างเผือก

คำจากใจข่อย ..ผู้เขียน

การเดินทางไปแห่งหนใดล้วนได้รับพลังธรรมชาติมาเติมเต็มบางความรู้สึกที่หล่นหาย และให้ หวนคืนคิดถึงบางเรื่องราวที่ผ่านพ้น ระหว่างทางจึงเป็นช่วงเวลาแสนสุข ได้คลี่คลายความ เหนื่อยหนัก จิตใจมีพื้นที่ว่างได้ครุ่นคิดทบทวนความหมายของสิ่งที่เกิดขึ้น ผ่านมา จังหวะก้าว ต่อไป และแน่นอนไม่มีใครสามารถบอกได้ว่าจะมีคำตอบให้ใจกระจ่างขึ้นหรือไม่ ฉันใดฉันนั้น กับอนาคตที่มีสัจธรรมของความเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ

“จำปาขาว ลาวหอม” เล่มนี้ ความจริงก่อนเดินทางฉันอาสาทำหน้าที่เป็นล่าม จด บันทึกรายการสนทนาต่างๆ ให้เพื่อนร่วมทางที่อยากเป็นผู้ถ่ายทอดแต่ไม่สนักตภาษา รวมไปถึงวางแผนการเดินทางในฐานะที่เคยเข้าไปลาวมาแล้ว ๒-๓ ครั้ง แต่เมื่อเราทั้งสองผ่านวัน เวลา ระยะทางร่วมกันมากขึ้น เพื่อนเริ่มยุและให้กำลังใจ จนเชื่อมั่นเพื่อนถึงขั้นหาญรับปากที่จะ เขียนเรื่องราวในคราวนี้ แต่ด้วยการรับรู้ เรียนรู้ และสัมผัสเพียงช่วงเวลา ‘จำปาขาว ลาว หอม’ อาจเป็นเพียงบันทึกการโฉบผ่านด้วยสายตานักเดินทางที่ไม่ลึกซึ้งอย่างใจหวัง เพราะ ตลอดรายทางมีความเป็นมาและชีวิตจริงของผู้คนตัวเล็กๆ ที่มีสายตาเป็นมิตร ดำเนินตน อย่างราบเรียบ แต่มีความคิดลุ่มลึกราวมหาสมุทรสุดหยั่ง ฉันเพียงแหวะเข้าไปค้นคว้าสัมผัสใน ชั่วอดีต เรื่องที่ลึกซึ้ง ถ่องแท้ ละเอียดย่อนกว่านี้ ยังคงทำให้ฉันลุ่มหลงจนอยากจะไปเรียน รู้อย่างไม่จบสิ้น

ในงานเขียนชิ้นนี้ ฉันพยายามถ่ายทอดเรื่องคุณค่าของวิถีชีวิตผู้คน กับวัตถุสิ่งนั้นที่เรียกว่า ‘แหล่งท่องเที่ยว’ มีความสัมพันธ์และดำรงอยู่ร่วมกันอย่างไร ทั้งในมิติการเฝ้าดูอยู่เฝ้ากิน ประเพณี ความเชื่อ ศรัทธา และประวัติศาสตร์ที่มีต่อสิ่งๆ นั้น และบางมุมไม่ถูกตีตราให้ค่าเชิง เศรษฐกิจ แต่มีความหมายยิ่งนักต่อจิตใจของคนท้องถิ่น เราในฐานะผู้ผ่านทางจะสัมผัสแง่มุม เหล่านั้นและแสดงความเคารพได้ด้วยวิธีใด

โอกาสนี้จึงขอขอบคุณพี่น้องชาวลาวและเพื่อนพ้องที่เอื้อโอกาสและเป็นแรงบันดาลใจในหนังสือ เล่มนี้ พร้อมกันนี้ก็ขอขอบคุณผู้อ่านทุกท่าน... ขอขอบคุณจากใจจริงอีหลีเด้อ

ฮักแพง มันฮีนๆ

รวงทอง จันดา

ชายทุ่งบ้านดอนกลาง วารินชำราบ อุบลราชธานี

สาธารณรัฐดวงจำปา

น่าจะเป็นหนังสืออีกเล่มหนึ่งที่นำเสนอสิ่งที่น่าสนใจในรูปแบบที่เรียบง่าย แต่ก็แฝงด้วยเนื้อหาสาระอย่างเหมาะสมจะเหมาะสมตามอัธยาศัย

อย่างไรซึ่งเป็นเช่นนั้น คาระวะความรู้สึกนึกคิดอะไรก็แล้วแต่ที่มีลักษณะยึดเหนี่ยวนั้น จะเป็นการรบกวนผู้อ่านมากกว่าที่เขาควรจะได้รับตามธรรมชาติของมนุษย์สิ่งที่เป็นประโยชน์มากมายก็จะกลายเป็นสิ่งที่ดูว่าไร้ประโยชน์ไปโดยสิ้นเชิง

ขอบคุณผู้เขียนสารคดี “จำปาขาว ลาวหอม” หรือ คุณรวงทอง จันดา ที่พำเฝียรจดบันทึกจากประสบการณ์อันหนักหนาสาหัสจากการไปท่องเที่ยวเมืองลาวแบบพิน ๗ พบปะผู้คนยามถนนหนทาง พบปะชาวบ้านร้านถิ่นที่เป็นคนธรรมดา ท่ามาหากินเป็นกิจวัตรประจำวัน มีเรื่องแปลก ๆ ที่เราไม่มีโอกาสได้พบเห็น แม้จะท่องเที่ยวไปในขณะที่เดียวกันก็ตาม

ด้วยสายตาและมุมมองรวมทั้งทัศนะของคนเรานั้นย่อมผิดแยกแตกต่างกันไป จึงกลายเป็น
เส้นหนึ่งของหนังสือเล่มนี้ เป็นแบบฉบับเฉพาะส่วนของผู้เขียน ซึ่งไม่ใช่ว่าจะเกิดขึ้นกับคนทั่วไปที่
คิดว่าตัวเองจะท่องจะเที่ยวแล้วจะเขียนอะไรออกมาให้ผู้อื่นร่วมรับรู้

โดยตัววัตถุติบของเรื่องนั้น ก็น่าสนใจอย่างหลากหลาย ประเทศลาวในความรู้สึกของคนไทย
นั้น ยังผิดเพี้ยนไปจากข้อเท็จจริงที่เป็นพื้นฐานของความเป็นลาวจริง ๆ เรามักมองลาวเป็น
น้องหรือที่เรียกกันว่า เมืองพี่เมืองน้อง ความจริงประการหนึ่งก็คือ ลาวไม่ใช่น้องของไทยเขา
เป็นเพื่อนบ้านที่มีเอกลักษณ์ตัวเองสูง น่าสนใจใคร่รู้เป็นอย่างยิ่ง เป็นสารคดีที่ค่อนข้างยาว
เหมือนกับความยาวของแผนที่เมืองลาว ยาวและคดเคี้ยวเลี้ยวไปตามลำน้ำโขงอันอันยิ่งใหญ่

การนำเสนอเรื่องนี้ น่าสนใจ ผมเองก็ชอบเมืองลาวในฐานะมิตรสหายเพื่อนฝูง จึงอ่านและ
ติดตามเรื่องราวอย่างเป็นสุข และก็รอคอยรูปเล่มจริง ๆ ด้วยใจจรดจ่อ ขอขอบคุณที่ให้เกียรติใน
การเขียนคำนำ หรือคำนิยมครั้งนี้

วิมล วัฒนศิริ
16 ต.ค. 52

ลาวເໝືອ

ສາຣບັນຖ

ถึงแล้ว...เมืองหลวงแห่งลาว	๑๑
เลขเด็ดๆ...เลขที่ออก	๑๕
เวียงสวรค์ของคนเมืองวิไล	๑๗
วังเวียง ..ที่ใคร? ก็ฝันถึง	๒๒
ก๊วยหลินเมืองลาว	๒๕
เวียงสวรค์ของฝรั่งมั่งคั่ง	๒๙
รปภ.เฒ่า นอนไม่หลับ เด็กหนุ่มหลับหรือเปล่า?	๓๓
ยามเข้าอันแสนสงบ...	๓๙
ได้เวลาหวาดเสียว..ไปเชียงขวางกันเด้อ	๔๒
บ้านนาคำไต้ เมืองกาสิ	๔๖
เสียงบั้งอีหลี?...โพนสะหวัน	๕๐
ที่นี้ขายระเบิด	๕๔
ทุ่งไหหิน ..ไหของไผ?	๕๘
หมู่บ้านเด็ก?...เที่ยวรายทาง	๖๓
ไฟฟ้าน้ำหยอด	๗๓
ถ้าปิว... ความทรงจำที่ไม่มีวันเลือนจาง	๗๗
อีกพันกว่าโค้งก็ถึงหลวงพะบาง	๘๓
สบายดีบ่...หลวงพะบาง	๘๗
ใส่บาตรข้าวเหนียว เที่ยววัดเชียงทอง	๙๑
พระราชวังเจ้ามหาชีวิต และวัดพูสี	๙๘
เลี้ยงนางเรือ ..บ้านเชียงแมน	๑๐๕

บุญมหาสงกรานต์	๑๐๙
อ้อลา...หลวงพะบาง	๑๑๒
ทวนกระแสน้ำของ (โขง)... สู่เมืองปากแบ่ง	๑๑๕
แม่น้ำโขง .. มหานทีแห่งชีวิต	๑๒๑
ตะวันรอน .. ที่ปากแบ่ง	๑๒๖
ไม่ใช่แฟน แต่ขอนั่งแทนได้บ่	๑๓๑
เปิดก็ช่างบ่ไหวแม่นบ่...ปากแบ่ง-อุดมไซ	๑๓๔
คิวงรถอุดมไซ	๑๔๒
หลวงน้ำทา	๑๔๙
ท้าวรชานเมือง กรีบเหล้าร้อน	๑๕๓
ลาวห้วย หรือแลนแตน	๑๕๙
เมืองสิง	๑๖๕
ไหว้พระเมืองสิง	๑๖๙
บ้านเสื่อแดง บ้านห้วยหอย และด่านปางไฮ	๑๗๓
ถนนเอเซียสาย ๓	๑๗๖
เที่ยวตลาดเมืองห้วยทราย	๑๗๘
ผาพระ ตาดน้ำยอน และชาวกุย	๑๘๑
ความทุกข์ ... ความตาย	๑๘๔
อายยยนะ!!!...กับข้าวซอยคนดัง	๑๘๖
ข้าวปุ้นของคนบ้านจ	๑๘๙
กลับบ้าน...ไม่อยากส่งท้าย	๑๙๑

หลายวันที่ผ่านมา เราได้ไปแวะกินแกงผักหวาน ชิมบั้งอึ่ง ที่บ้านตามุย จากนั้นผ่านด่านช่องเม็ก จ.อุบลราชธานี เข้าลาวใต้ ได้เดินเที่ยวตลาดปากเซ ได้พบปะและรับฟังเรื่องราวมากมายจากยายโฮม

และแม้เราจะไม่ทันได้เห็นฝูงนกพันตัวที่ต้นมณีโคตร ซึ่งเป็นต้นไม้พยากรณ์อนาคตของบ้านเมือง แต่ก็ได้ตื่นหูตื่นตาไปกับ อลังการของคอนพะเพ็ง น้ำตกที่ใหญ่ที่สุดในเอเชีย ได้ไปเยือนบ้านหลังใหญ่ของปลาชาน่าสงสาร ที่ท่าเรือบ้านเวินคาม

ประทับใจกับสถาปัตยกรรมในวัดอันสงบและชุมชนที่มีเด็กนักเรียนคอยส่งรอยยิ้มทักทายที่ ดอนเดด ดอนคอน ได้ย้อนดูร่องรอยประวัติศาสตร์สมัยสงครามและได้เห็นเครื่องมือประมงในร่องน้ำของน้ำตกที่หน้าหวาดเสียว เช่น หลีผี

ผ่านทางที่รวยด้วยกลิ่นดอกกาแฟ บนทางหลวงหมายเลข ๑๖ ปากเซ-ปากช่อง เส้นทางที่คนรักน้ำตกจะต้องประทับใจ กระทั่งผ่านเมืองสาละวัน และได้เบิกทางสายใหม่หมายเลข ๑๕ ..ลัดสาละวัน-สะหวันนะเขต ทำให้ได้ร่วมในงานบุญพะเหวดของบ้านบึงไซ แขวงสาละวัน

บนถนนหมายเลข ๑๓ ที่ทอดยาวสู่สะหวันนะเขต ผ่านเมืองคันทะบุรีก็ช่างเต็มเปี่ยมไปด้วยวิถีชีวิตของผู้คน

ตอนท้ายๆ ของลาวใต้ เรายังได้เข้าไป
เยี่ยมชมอุตสาหกรรมการทำเกลือภูเขาที่
หาดูที่ไหนไม่ได้แล้วในบ้านเรา จนถึงศาสน
สถานอันเป็นที่เคารพของพี่น้องไทย-ลาว
เราได้นั่งขึ้นเข้าไปไหว้ขอพรพระธาตุดิ่งฮั่ง

และขณะที่เราอยู่บนรถโดยสาร สะหวันนะ

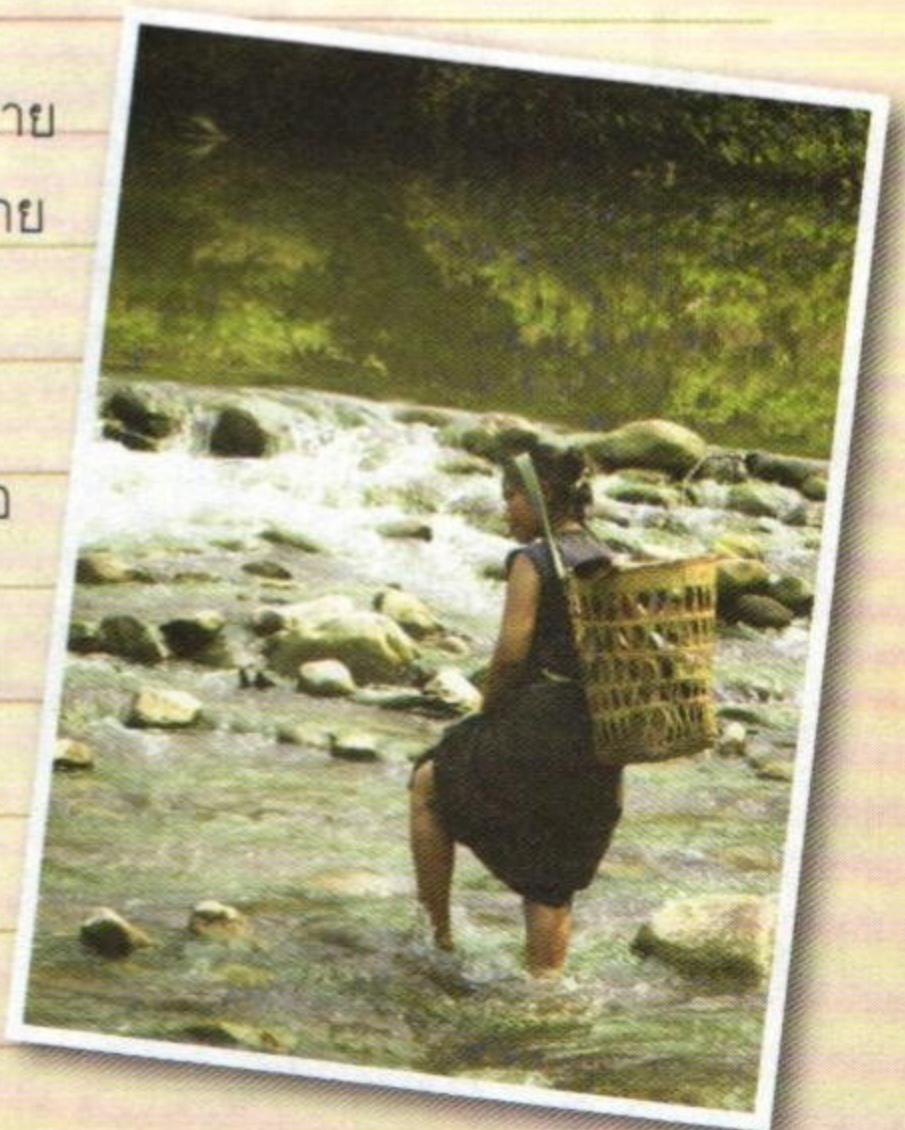
เขต-เวียงจันทน์ นับจากนี้ไป เส้นทางบนรถโดยสารประจำทางหรือรถป้ายทะเบียนลาวจากเวียง
จันทน์ผ่านหมู่บ้าน ผ่านเมืองต่างๆ ของสองสาว เราจะได้สัมผัสกับผู้คนหรือได้ตื่นตาตื่นใจกับ
ประสบการณ์อย่างไร

สุดท้ายจะดันดันไปถึงทางกลับบ้านที่ด่าน ห้วยทราย
แขวงบ่อแก้ว ตรงข้ามกับด่าน อ.เชียงของ จ.เชียงราย
เหมือนที่หวังไว้หรือไม่...

คุณพร้อมจะออกเดินทางไปยังลาวเหนือกับเราหรือ
ยัง....

ว่าแล้วก็โยนเป้ใบเต็มขึ้นไหล่สะพายหลังแล้วออก
เดินทางกันอีกครั้ง...(แต่ต้องขอกฎัย ใครอยากรู้
ความเต็มโดยละเอียด กรุณาอ่าน

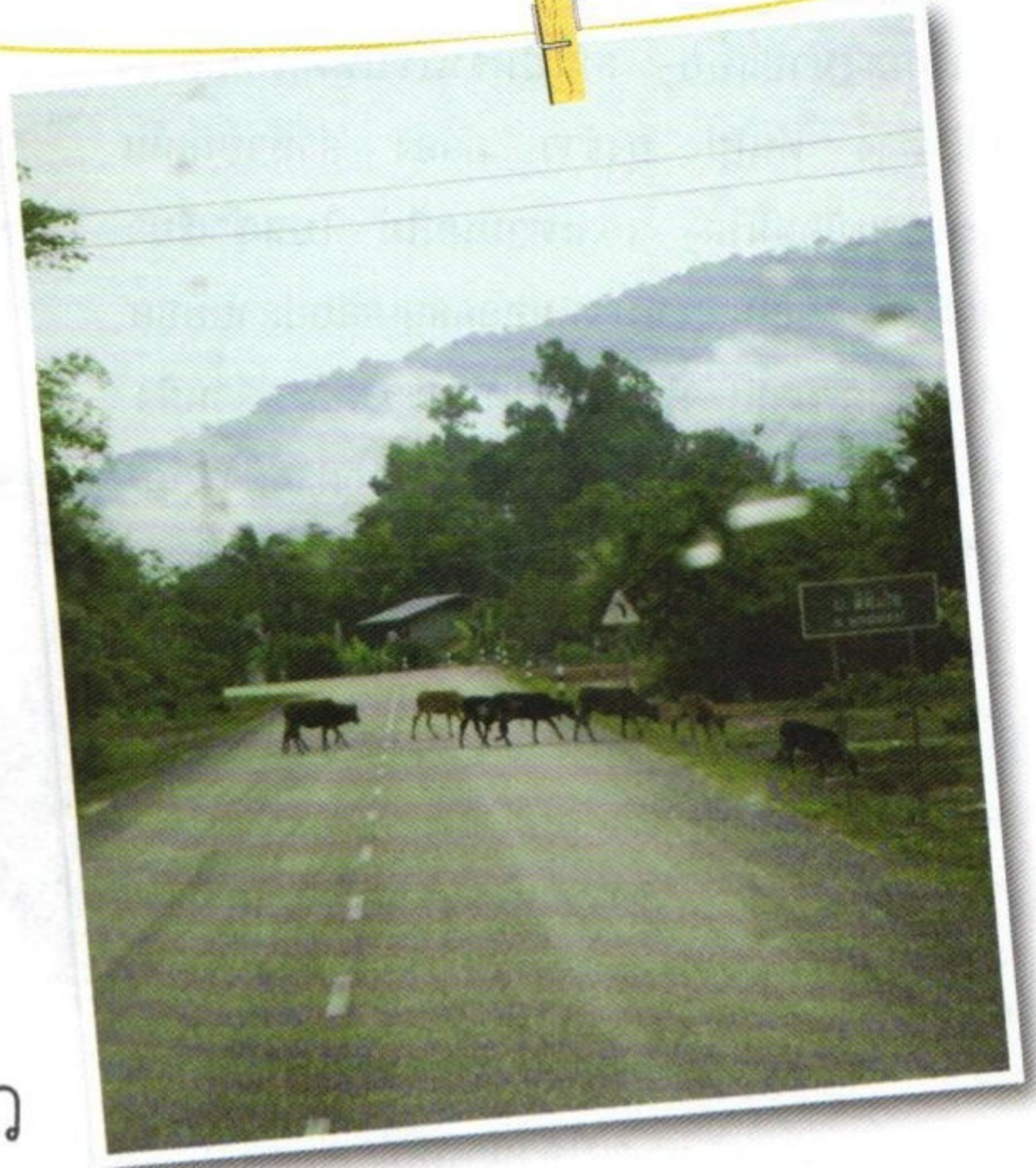
จำปาขาว ลาวหอม เล่มลาวใต้เอาเองเด้อค่ะ)

ถึงแล้ว...

เมืองหลวงแห่งลาว

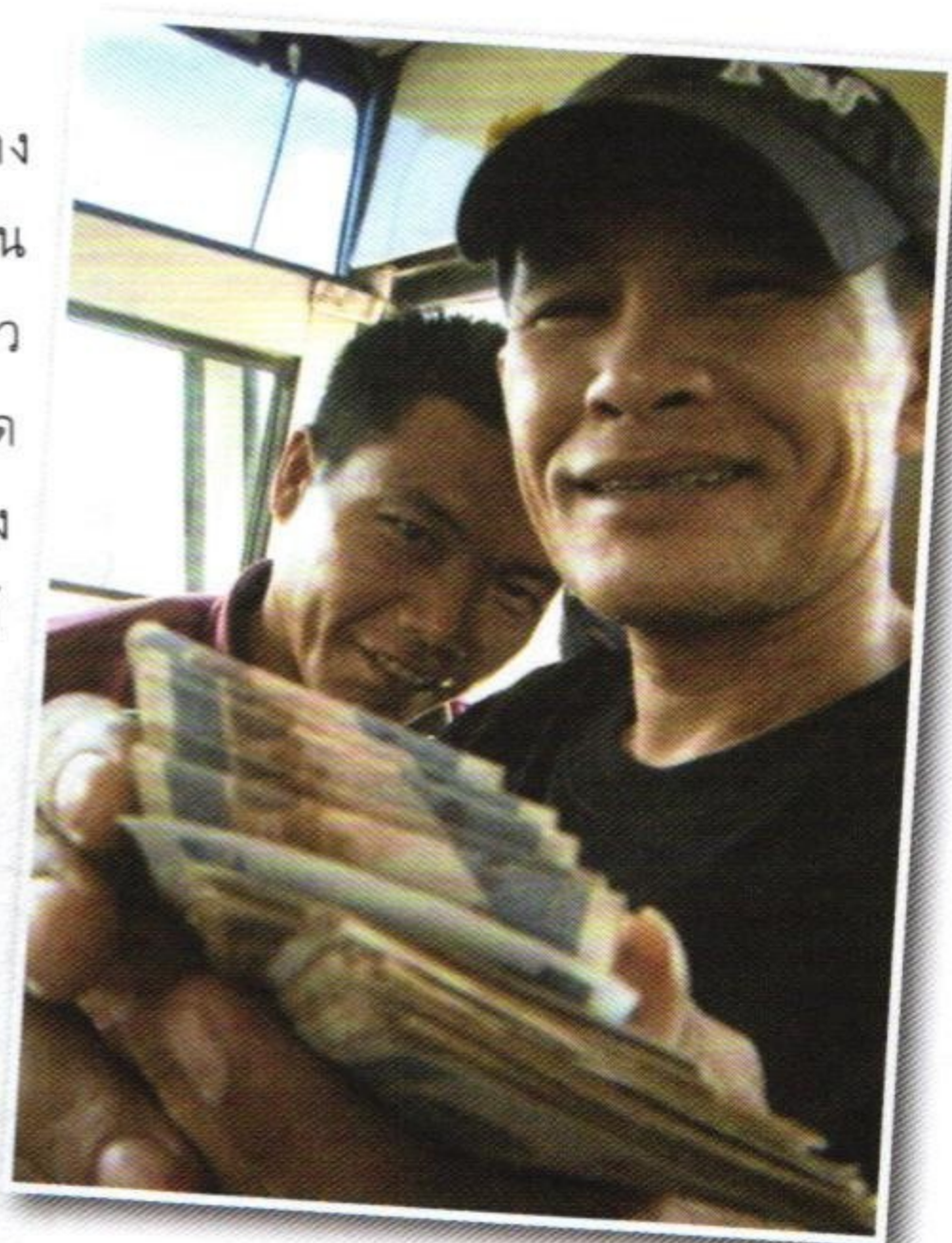
(ต่อ) ...รถวิ่งช้าๆ เหมือนม้าย่องมาเรื่อย จนกระทั่งเวลาสิบเอ็ดโมงจึงแวะจอดอีกครั้งที่เมืองท่าแขก แอ๊ดรถประกาศว่าจอดพักกินข้าว ๔๕ นาที แทนจะแวะจอดที่ปากกะดิ่งเหมือนเช่นทุกครั้งที่เคยปฏิบัติมา เด็กรถบอกว่า แวะให้พระได้ลงฉันท์อาหารภัตตาหารเพล

หลังจากเสร็จภารกิจหลักของแต่ละคนแล้ว รถวิ่งออกมาจนถึงบ้านปากกะดิ่ง สวนทางกับขบวนแห่กฐินของหมู่บ้าน หนุ่มแอ๊ดรถจึงส่งเสียงดังขึ้นอย่างไม่มีปี่มีขลุ่ย “โชค..โชค..โชค”

จากนั้นเขาจึงหันไปหาพระอาจารย์ที่นั่งอยู่ข้างๆ คนขับถามขึ้นว่า “งวดนี้มีตัวเด็ดมั๊ย”

ท่านกวาดสายตามองญาติโยมข้างๆ ด้วยความเอียงอายนิดนึง ก่อนเอามือล้วงเข้าไปในย่ามหยิบเอาเศษกระดาษเล็กๆ มาให้หนุ่มแอ๊ดรถดู พวกเขาส่งต่อเวียนไปรอบๆ ดูกันจนทั่ว รวมถึงผู้โดยสารที่อยู่ตอนหน้าไม่ว่าแม้กระทั่งคนขับรถ (ขับรถอยู่ยังอุตสาห์คู่กับเขาด้วย ...เป็นความสามารถเฉพาะตัวห้ามลอกเลียนแบบเด้อ) แล้วการพูดคุยเรื่องหวยเรื่องเบอร์ก็เป็นประเด็นคุยกันยาวตลอดทาง

ฝนตกลงมาปรอยๆ ลมเย็นชื้นโชยพัดเข้ามาทางหน้าต่าง ต้นไม้ ทุงข้าว คลอง ลำห้วยที่เห็นระหว่างเม็ดฝนใสๆ เกาะตามพุ่มไม้ ใบหญ้าเขียวสดขึ้นทันตาเห็น ทะเลหมอกคลอเคลียปลายยอดภูเขาที่ตีคู่นานโค้งไปกับถนนทางขวามือ ส่วนฝั่งซ้ายเป็นแม่น้ำโขงมองเห็นไกลๆ อีกฝากฝั่งน้ำก็เป็นแผ่นดินไทย เส้นแบ่งแผ่นดิน กั้นพรมแดนรัฐแยกคนและความสัมพันธ์พี่น้องให้ห่างกัน การข้ามแม่น้ำไปมาหาสู่กันกลายเป็นจุดอ่อนไหวของความมั่นคงประเทศไปเสียได้ ... (บรรยายภาคและสภาพแวดล้อมก็ชักชวนความคิดออกเดินทางไปได้เรื่อยๆจริงๆ)

ผ่านคำม่วนจนถึงเขตเมืองน้ำทอน สองฝากทางเต็มไปด้วยป่ายางพาราที่กำลังชูต้นยาวแก่งก้างกว้างไกลไปพันข้ามขอบภูเขา ขณะนั้นหัวหน้าแอดรกรรวบรวมเอาเงินค่าโดยสารทั้งหมดออกมานับ จึงสบโอกาสถามถึงรายได้และค่าใช้จ่ายในแต่ละเที่ยวการเดินทาง

เขาบอกว่า “รวมค่าน้ำมันจากสะพานนะเขตถึงเวียงจันทน์ก็ประมาณ ๒,๗๐๐,๐๐๐-๒,๘๐๐,๐๐๐ โดยเฉลี่ยปกติจะเก็บค่าโดยสารได้ประมาณ ๔ ล้านต่อเที่ยว ถ้าวันนั้นคนเต็มรถได้คนมากๆ เหมือนวันนี้ก็จะได้ประมาณ ๕-๖ ล้านก็บ” (ลองเอาเครื่องคิดเลขมาจิ้มเล่นสนุกๆ อัตราแลกเปลี่ยนช่วงนี้อยู่ที่ประมาณ ๒๗๕ กีบต่อ ๑ บาท)

เมื่อเข้าใกล้เขตเมืองเวียงจันทน์ เริ่มสังเกตเห็นเรือนสองข้างทางเปลี่ยนแปลงไปอย่างชัดเจน อาคารพาณิชย์ และโรงงานเริ่มปรากฏให้เห็น ทั้งช่วงเป็นระยะๆ แม้กระทั่งวัดที่เริ่มเน้นความใหญ่โต ประตูปวด และโบสถ์สร้างด้วยปูนมีลวดลายวิจิตรพิสดารมากขึ้นไม่ต่างจากวัดไทย

รถราวิ่งสวนทางเพิ่มความหนาแน่นมากขึ้นตามไปด้วย จากถนนเล็กๆ เปลี่ยนเป็นสี่เลนมีเกาะกลางถนน สีแฉกมีไฟแดง แผ่นป้ายขนาดใหญ่สีส้มสวยงามทันสมัย มีสาวงามเมืองลาว ยืนยิ้มรณรงค์ให้คนลาวใช้เงินกิบ ส่วนป้ายผ้าเมาบับบับ รณรงค์ช่วงเทศกาลสงกรานต์ และรณรงค์สวมหมวกกันน็อค ทั้งสองป้ายถูกโยงข้ามฝากขวางเด่นอยู่กลางถนนกึ่งช่วงห่างเป็นระยะๆ ผู้คนหนาตามากขึ้นๆ ความเป็นเมืองก็ค่อยๆ ขยายภาพจนเต็มตาในที่สุด

รถโดยสารของเราเลี้ยวเข้าจอดที่สถานีขนส่งสายใต้ห่างจากตัวเมืองไกลมากพอสมควร น้าน้อยแกรีบก้าวลงจากรถทันที ตั้งแต่รถยังจอดไม่สนิท และไม่ลืมที่จะกวักมือเรียกเราให้ก้าวตามไปโดย ไวว่อง จุดหมายของเราคือพยายามเข้าไปใกล้ตัวเมืองให้มากที่สุด ตอนเข้าตะเวนเที่ยวจะได้ไม่ต้องเหมารถแพงมากนัก และคงมีรถสองแถวเล็กวิ่งไปยังสถานที่ตามต้องการได้สะดวกขึ้น

รถเมล์เข้าตัวเมืองคันนี้เป็นคันสุดท้ายพอดี ลีนสุดปลายทางที่คิวรถตลาดเช้า ราคาค่าโดยสารคนละ ๓,๐๐๐ กิบ ตลอดทางน้าน้อยมองไปข้างหน้าอย่างเดียวด้วยอาการร้อนรน เกรงว่ารถเข้าหมู่บ้านจะหมดไปเสียก่อน เธอมีอาการกระสับกระส่ายมากยิ่งขึ้นเมื่อมีผู้โดยสารขึ้นหรือลงจากรถ เพราะรถต้องจอดและทำให้การเดินทางของเธอช้าลงไปอีก เราภาวนาให้รถคันสุดท้ายที่เข้าหมู่บ้านห้วยเตี้ออย่าเพิ่งด่วนออกไปเสียก่อนที่น้าน้อยจะไปถึง

ผู้โดยสารบนรถเหลือน้อยลงแล้ว เมื่อรถจอดเทียบคิว ซึ่งเรารู้ตอนหลังว่านั่นเป็นคิวรถตลาดเช้าก็ตอนที่น้าน้อยกระโดดลงจากรถไปโดยมิทันรำลา เราจ่ายค่าโดยสารเสร็จแล้วก็มองซ้ายมองขวาไม่รู้จะไปทางไหนกันดี จึงชวนกันหาที่เหมาะๆ ใกล้ๆ รถจอดนั่งพัก แล้วสิ่งที่ไม่คาดฝันก็เกิดขึ้นน้าน้อยเดินกลับมาปรากฏตัวขึ้นอีกครั้ง แอบบอกว่า คันรถคิวสุดท้ายพอดี และอำนวยความสะดวกให้พวกเราเดินทางโดยปลอดภัย

เมื่อเธอเริ่มกล่าวคำอำลา ฉันหยิบเงินจำนวนหนึ่งออกมาพร้อมยกมือพนมไหว้ที่หัว จากนั้นจึงบอกน้าน้อยว่า “ฝากเงินไปเฝ้าบุญกับพ่อใหญ่แน่เด้อ”

แกพนมมือไหว้ตอบพร้อมกับพูดขึ้นว่า “สาธุ สาธุ สาธุเด้อ แล้วสื่อบอกพ่อใหญ่ให้ว่าหนูเจ้าฝากเฝ้าบุญน้า มืออื่น(พรุ่งนี้) ถ่าบ่ฟ้าว (ไม่รีบ) กะไปแวะแน่เด้อ พอสอด (ถึง) บ้านท่าเตือถามคนแถวนั้นเขาจะรู้จักหมด ข่อยไปเด้อ ขอให้พวกเจ้าโชคดีแล้วค้อยพ้อ (เจอ) กันใหม่” แล้วร่างเล็ก ๆ ก็กลับหายไป

เราปล่อยให้ความจอแจของเมืองและเสียงอึงอลของรถราบรรเลงเพลงแห่งความวุ่นวายไปเรื่อยๆ ต่างคนต่างนั่งเงียบมิได้พูดจาอะไรกัน จนพักใหญ่สายตาก็เหลือบไปเห็นความเร้าใจอันใหม่ที่ดูตลกเร้าสองคนออกจากความเศร้ากังวลของน้าน้อย นั่นคือ...แผงขายหอยของลาว ...

เราหันหน้ามายิ้มน้อย ๆ ให้กัน แล้วยกคอคคนละที
(เนียนตามีเลศนัยและความหวังบางอย่าง)
...จากนั้นก็ติดตัวเข้าไปหาทันที....

เลขเด็ดๆ... เลขที่ออก

หวย...เบอร์.. เป็นความหวังและลาภลอยที่หลายคนเฝ้าฝันถึง เช่นกันครั้งนี้ก็ฝันไปว่าอาจจะถูกรางวัลที่หนึ่งของลาวในครานี้เสียละกรรมง..

เราเดินเข้าไปเรียบๆ มองๆ ถามหาเลขที่พระบอกบนรถ และซื้อเตาๆ อีกสองสามตัว แม่ค้าขายหวยสาม-สี่แผงที่ตั้งอยู่ใกล้กันช่วยเชียร์กันใหญ่ เสนอเลขเด็ดอีกหลายตัวที่โด่งดังมีชาวบ้านซื้อกันมากมาให้พิจารณา

“หวยออกวันไหนละ” ฉันเปิดประเด็นถาม

“คืนนี้ตอนสองทุ่มเค็ง (ครึ่ง) อยู่ลาวเลขบ่ออกทางโทรทัศน์คือบ้านเจ้า ให้ฟังทางวิทยุเอาเด้อ” เจ้าของแผงพูดขึ้นขณะที่ฉันหลับตาเอามือจิ้มลงไปยังแผ่นกระดาษจำนวนมากวางเรียงอยู่ในแผง

“บ่มีวิทยุเฮ็ดจึงได้สิู้ว่าเลขออกโตได้” ฉันทำที่จะชักมือกลับคล้ายจะไม่ซื้อ

“โ้ย...ถามไฟเขากะฮู้หมดนั่นละ เจ้าถามเขาเอากะได้ ซื้อไปโลดเลขออกมาแล้วสิเสียตายเด้อ”

“เฮ้อ! แล้วคั้น ถ้าข่อยถูกละรางวัลที่หนึ่ง แล้วข่อยสิไปเอาเงินอยู่ไล่ละบาดเนี้ย ข่อยคือสิไปเอาเงินถูกที่ถูกละ” ฉันพูดไปเรื่อย เมื่อเงยหน้าขึ้นจากแผงจึงรู้ว่ามีคนลาวอีกหลายคนมาล้อมวงดูเลขเด็ดที่สองสาวกำลังจะซื้อ สาวๆ แผงข้างๆ และคนใกล้ๆ ยิ้มกันแถมแทบปริ ขบขันอาการกังวลจะถูกรางวัลที่หนึ่งของชาวต่างชาติสองคนนี่

“บ่ยาก (ขึ้นเสียงสูง) ขอให้เจ้าถูกก่อนเถอะ” แล้วเธอก็จัดแจงบอกตำแหน่งแห่งที่ ถนนหนทางนั่งรถไปยังไงเพื่อโพยหวยไปขึ้นรับเงินรางวัล ฉันทำหน้าที่เหมือนเข้าใจแต่นึกภาพไม่ออกดอกว่ามันอยู่แห่งใดในเมืองนี้

ตั้งแต่เรื่องหวยเป็นประเด็นสาธารณะบนรถโดยสาร โดยมีโพยของพระเป็นสื่อในการพูดคุย และตีความจากตัวเลขที่เป็นลายมือยุ่งๆ ดูแทบไม่รู้ว่าเป็นเลขอะไร แม้แต่น้าน้อยซึ่งอยู่

ในความเศร้าก็ยังคงสุดซึ้งขึ้นมาทันที เราสองคนหมายมั่นตั้งใจว่าไปถึงเวียงจันทน์แล้วจะหาซื้อหอย
เอ๊ย! ซอกหาและทำความเข้าใจกับหอยลาวให้ละเอียดขึ้นมาอีกสักนิด สัมผัสความรู้สึกจริงๆ ของคน
เล่นหอยในเมืองลาวจะต่างหรือเหมือนกันมากน้อยแค่ไหนกับที่บ้านเรา และไม่ยากนักเข้าใจเอา
เอง ดังนั้นเพื่อการเข้าใจถึงแก่นจึงจำเป็นต้องซื้อหอยกับเขาด้วย (ฟังดูมีเหตุผล)

ระหว่างอยู่บนรถ น้าน้อยอธิบายเรื่องหอยให้ฟังว่า “หอยใหญ่ของลาวมีอยู่สองอย่าง
ถ้าเป็นหอยกีฬาออกทุกวันที่ ๕, ๑๕, ๓๐ ถ้าตรงกับเสาร์-อาทิตย์กะสิเลื่อนไปออกวันจันทร์
แต่ถ้าเป็นหอยพัฒนาสือออกทุกวันที่ ๑๐, ๒๐, ๒๕ ถ้าวันที่ ๒๐ ตรงกับวันที่หอยออมสินของ
ไทยออกก็จะเลื่อนมาออกวันที่ ๑๙ แทน

“น้าน้อยมักเล่นหอยบ่” ฉันทามเสียงเบา

“บ่เล่น กะฟังนำเขาม่วนๆ (สนุกๆ) บ่เคยซื้อ แล้วกะบ่เคยตั้งความหวังกับลากกับเงิน
แบบนี้ ถ้าเขาบ่ออกแรงงาน บ่มีทางได้เงิน ได้กินดอก” แกเสียงตอบเข้มและจริงจังขึ้นมาทันที
แกเพิ่มเติมข้อมูลเชิงลึกให้ฟังว่า “พวกเมียตำรวจเนี่ยตัวดีมักซื้อหอย”

“เล่นไพ่ เล่นไฮโล ตำรวจเฟิ่นจับบ่” ความอยากรู้อยากเห็นของผมเริ่มขยายวงไปสู่การพนัน
อย่างอื่น

“จับ ถ้าไฟถูกจับเป็นครั้งแรกเขาสีเตือนก่อน แต่ถ้าถูกจับเป็นครั้งที่ ๒ สิถูกปรับสอง
เท่า โทษฐานเตือนแล้วจับบ่ฟัง แล้วกะสิเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ถ้าถูกจับในครั้งต่อไป ผู้เล่นถูกโทษ
(ปรับ) ๕๐,๐๐๐ กีบ ส่วนผู้ไปเบิ่ง เขาเล่นโทษ ๑๐๐,๐๐๐ กีบ ตำรวจถือว่าคนเบิ่งนั้นไปเรียน
ไปศึกษา ส่วนเจ้าของบ้านโทษ ๕๐๐,๐๐๐ กีบ แต่ถ้าเป็นงานเฮือนดี (งานศพ) อยู่กรรม (อยู่
ไฟหลังคลอดบุตร) ๗ วัน หรือ ๑๕ หรือ ๒๐ วัน กะต้องบอกตำรวจ แจ้งเจ้าหน้าที่ก่อนหรือ
นายบ้าน (ผู้ใหญ่บ้าน) ก่อน เขาจะละเว้นให้” น้าน้อยเล่าไปยิ้มไปแล้วเล่าต่อว่า

“ในลาวยังมีเลข ๑๐๐ ตัวอีก มีสัตว์ต่างๆ ก้ากบอยู่กับตัวเลข เช่น ไก่ ม้า ควาย ช้าง งู
ซีเข็บ กุ้ง ปลาขาว หมา ลิง หมู ห่าน กวาง เห็น ลิ่น สิงห์ เสือ นกยูง นกแอ่น นกกางแก นก
อินทรี กะปู้ หอย กระจ่าง ผึ้ง เลขออกทุกวันพฤหัสบดี เวลาสองทุ่มเคิ่ง”

เมื่อนึกถึงหอยรูปสัตว์ที่น้าน้อยเล่าให้ฟังจึงถามแม่ค้าที่แผง เธอบอกว่า “บ่มี ยังบ่ถึง
เวลาขาย”

แล้วเธอก็เสนอขายหอยพิเศษให้แก่เรา ซึ่งจะออกเฉพาะวันปีใหม่ หรืองานบุญช่วงเฮือ
(บุญแข่งเรือ) ปีใหม่นี้มีรางวัลเป็นรถกระบะ รถจักร (มอเตอร์ไซด์) ราคาใบละ ๖๐ บาท
แต่ละใบมีตัวเลข ๕ ตัว ส่วนหอยธรรมดาถ้าถูกรางวัลก็มีกำหนดเวลาให้ไปรับเงินรางวัล คือ
ตั้งแต่วันหอยออกนับไป ๑๐ วัน ไม่ไปถือว่าสละสิทธิ์รับเงินรางวัล

เราเดินยิ้มผื่นหวานออกจากแผงขายหอย เพื่อไปหารถตระเวนหาที่พักสำหรับค่ำคืนนี้....

เวียงสุวรรณค้ของคนเมืองวิไล

เวียงจัน มีสถานที่ท่องเที่ยวสำคัญๆ มากมาย ซึ่งเข้าวันนี้เราตั้งใจไปชม พิพิธภัณฑ์ท่านไกรสอน พรมวิหาน และหอพิพิธภัณฑ์แห่งชาติ ก่อนเป็นไปตะเวนที่อื่นๆ ซึ่งการเข้าชมหอพิพิธภัณฑ์นั้น เจ้าหน้าที่จะไม่อนุญาตให้นำกล้องถ่ายรูปเข้าไปด้วย

หอพิพิธภัณฑ์ท่านไกรสอน พรมวิหาน เริ่มก่อสร้างปี ค.ศ.๑๙๙๗ (พ.ศ.๒๕๔๐) เสร็จในปี ค.ศ.๒๐๐๐ (พ.ศ.๒๕๔๓) ซึ่งรัฐบาลลาวกำหนดให้เป็นปีแห่งการท่องเที่ยวลาว โกดต์ประจำหอ พิพิธภัณฑ์ที่นำพาชมบอกว่า “ท่านไกรสอนเป็นบุคคลที่แสนเคารพอีกของประชาชนลาวและเป็น วีระบุรุษของชาตีสลาว”

ในตัวอาคารหอพิพิธภัณฑ์แบ่งห้องเป็นเรื่องๆ เริ่มตั้งแต่กลุ่มชาติพันธุ์ในลาว, ประวัติของท่านไกรสอน, เครื่องใช้ เครื่องมือต่างๆ ในระหว่างการสู้รบของท่านไกรสอน, การก่อตั้งกองทัพประชาชนลาวที่ร่วมแรงใจกันต่อสู้จนได้รับชัยชนะเหนือฝรั่งเศสเมื่อปี ค.ศ.๑๙๗๕ (พ.ศ.๒๕๑๘) ต่อมารัฐบาลลาวกำหนดให้วันที่ ๒ ธ.ค. เป็นวันชาตีสลาวและมีการจัดงานขึ้นเป็นประจำทุกปี จนกระทั่งมาถึงการพัฒนาในยุคปัจจุบันและการค้าขายระหว่างประเทศ

โกดฺบรรยายให้ฟังว่า ในปฏิทินของลาวกำหนดให้ มีวันสำคัญทางประวัติศาสตร์ไว้วันที่ ๒๑ มีนาคม คือ “วันเคียดแค้นแห่งชาติ” ของประชาชนลาว มูลเหตุเกิดจากตอนที่ฝรั่งเศสเข้าปราบกวาดล้าง ฝ่ายกองทัพประชาชนตั้งแต่แขวงคำม่วนลงไป ฝรั่งเศสเช่นมาประชาชนโดยมิได้มีความผิด ทั้งเด็ก ผู้หญิง คนแก่ หรือแม้กระทั่งคนท้องใกล้คลอด ประชาชนลาวตายไปจำนวนมาก ลอยเป็นแพไหล ล่องไปตามลำแม่น้ำโขง จนแม่น้ำทั้งสายเป็นสีแดง คละคลุ้งไปด้วยกลิ่นคาวเลือด ทุกปีเมื่อถึงวันนั้นทุก แขวง ทุกหน่วยงานจะจัดพิธีรำลึกและไว้อาลัยให้แก่ ผู้เสียชีวิตสืบมาจนปัจจุบัน

ส่วนในหอพิพิธภัณฑ์แห่งชาติเป็นการลำดับประวัติศาสตร์และรวบรวมเหตุการณ์สำคัญๆ ใน แต่ละยุคสมัยของวีรกษัตริย์แต่ละพระองค์ เช่น สมัยเจ้าฟ้าจ๋ม ผู้ทรงก่อตั้งและรวบรวม อาณาจักรล้านช้างเป็นปึกแผ่น, สมัยเจ้าอนุวงศ์ วีรกษัตริย์ผู้หามายมุ่งกอบกู้เอกราชจากสยาม ถึงแม้จะพ่ายแพ้แต่ยังคงเป็นกษัตริย์ผู้ยิ่งใหญ่ของชาวลาว, สมัยเจ้าเซษฐาธิราช กษัตริย์ผู้ทรง ย้ายเมืองหลวงจากหลวงพระบางมาตั้งใหม่ที่เวียงจันทน์ในปี ค.ศ. ๑๙๖๐ (พ.ศ. ๒๑๐๓) และ กษัตริย์อีกหลายพระองค์ที่รุกขึ้นสู่เคียงบ่าเคียงไหล่ร่วมกับประชาชน เพื่อปกป้องมาตุภูมิจาก การรุกรานของกองทัพสยามและพม่า จนมาถึงยุคของกองทัพประชาชนที่ต่อสู้การรุกรานของ ฝรั่งเศสและอเมริกา

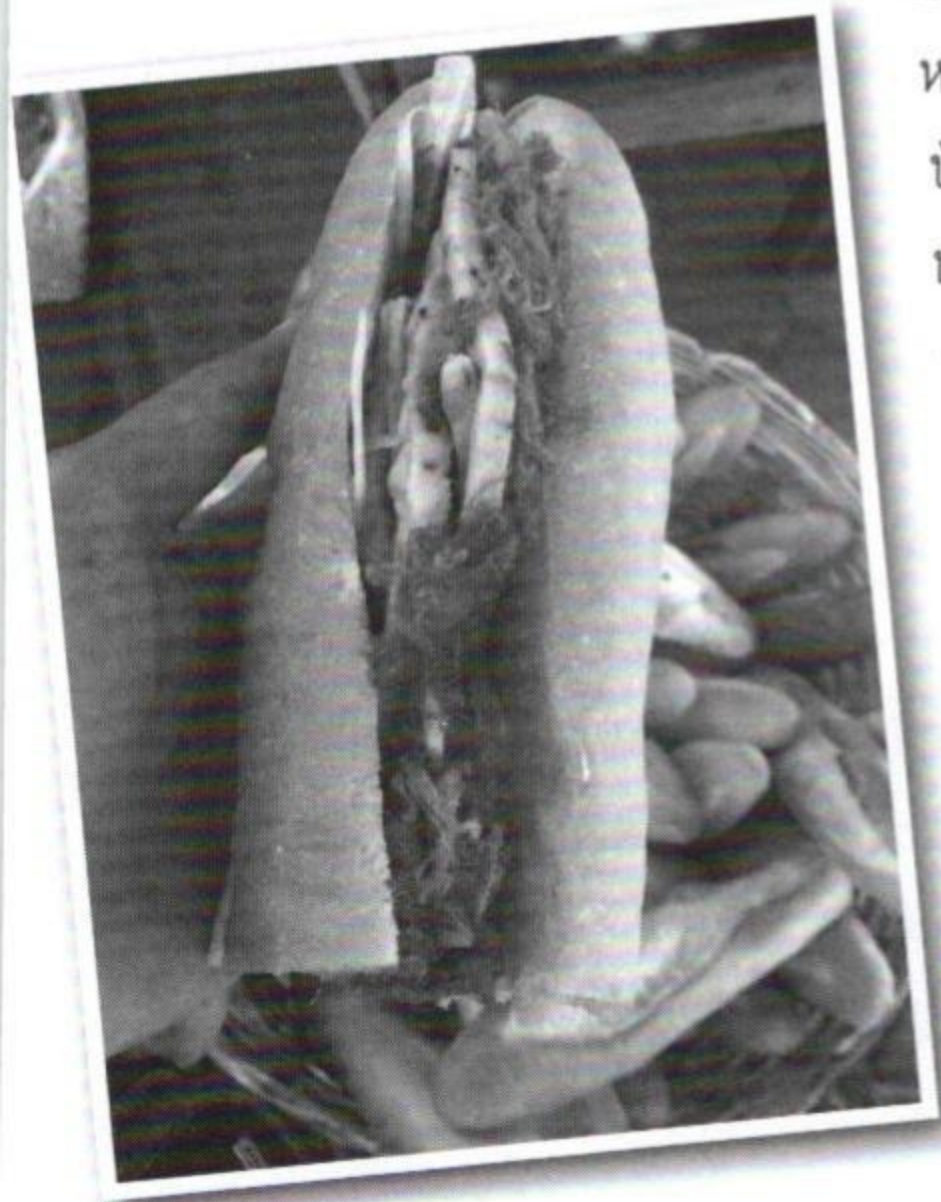
ภายหลังจากการศึกษา ร่องรอยแห่งประวัติศาสตร์แล้ว จะทำให้การเดินทางในเมืองเวียงจันทน์ไปตามวัดที่สำคัญ และสถานที่ท่องเที่ยวอีกหลายแห่งดำเนินเป็นไปอย่างอ่อนน้อมมากขึ้นด้วย เช่น

การไปไหว้พระที่วัดสี่สะเกต ซึ่งเจ้าอนุวงศ์สร้างขึ้นในปี ค.ศ. ๑๘๑๘

(พ.ศ. ๒๓๖๑) เป็นวัดเดียวที่กองทัพสยามไม่เผาทำลายเมื่อ

คราวเข้ามาตีเมืองเวียงจันทน์ในปี ค.ศ. ๑๘๒๘ (พ.ศ. ๒๓๗๑) รอบผนังอุโบสถเจาะช่องเล็กๆ ไว้สำหรับประดิษฐานพระพุทธรูปเงินและดินเผา มากกว่า ๒,๐๐๐ องค์ ส่วนหอพระแก้วอยู่ตรงข้ามกับวัดสี่สะเกต พระเชษฐาธิราชโปรดให้สร้างขึ้นในปี ค.ศ. ๑๘๖๕ (พ.ศ. ๒๓๐๘) และอัญเชิญพระแก้วมรกตมาจากอาณาจักรล้านนาและในปี ค.ศ. ๑๗๗๔ (พ.ศ. ๒๓๒๒) ทักษิณเข้ามาตีเมืองเวียงจันทน์ปล้นสะดมช่วงชิงเอาพระแก้วมรกตพระพุทธรูปคู่บ้านเมืองลาว และกวาดต้อนไพร่พลกลับไปกรุงเทพจำนวนมาก

เยื้องไปไม่กี่กิโลเมตรจะเห็นท่าเทียบประธานประเทศ หรือหอคำ ซึ่งไม่เปิดให้นักท่องเที่ยวเข้าชม เดิมเป็นจวนข้าหลวงฝรั่งเศสที่เข้ามาปกครองลาว และเคยเป็นที่ประทับของเจ้ามหาชีวิตศรีสว่างวงศ์ และเจ้าศรีสว่างวัฒนาครา ที่เสด็จมาจากเมืองหลวงพะบาง ปัจจุบันรัฐบาลลาวใช้เป็นที่รับรองอาคันตุกะต่างประเทศและใช้จัดประชุมสภา

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่แวะมานครเวียงจันทน์มักจะนิยมไปเดินขึ้นประตูชัย ถ่ายรูปทิวทัศน์ของเมืองซึ่งตั้งอยู่บนถนนล้านช้างสร้างเมื่อ ค.ศ. ๑๙๖๔ (พ.ศ. ๒๕๐๒) สมัยเจ้าบุญอุ้ม ณ จำปาสัก ที่ลอกเอาแบบมาจากฝรั่งเศส กรุงปารีส คนลาวหลายคนมองว่าประตูชัยเป็นสัญลักษณ์แห่งการเหยียบย่ำ

ຂໍໂທດຫຼາຍໆ

ປຶ້ມຫົວດັ່ງກ່າວ ຍັງບໍ່ສາມາດນຳ
ມາເຜີຍແຜ່ໄດ້ ເນື່ອງຈາກຍັງບໍ່
ໄດ້ຮັບການອະນຸຍາດໃຫ້ເຜີຍແຜ່
ໄດ້ຢ່າງເປັນທາງການເທື່ອ...

ດ້ວຍຄວາມຮັກແພງ